

Partij voor
de Dieren

Christen
Unie

PvdA

D66

Volt

GROEN
LINKS SP.

Naam motie

Nu BIJsturen!

Onderzoek naar hoge bijensterfte in de provincie Utrecht en het treffen van maatregelen

Vergadering

Provinciale Statenvergadering 19 juni 2024

Motienummer

M24-48

Deze motie hoort bij

Kadernota 2025-2028

Opstellers

Jesseka Batteau, Partij voor de Dieren

Arne Schaddelee, ChristenUnie

Wilma de Boer, PvdA

Marianne de Widt, D66

Ja Breur, SP

Marjolein van Elteren, GroenLinks

Amos de Jong, Volt

Verzoekt het college van GS

1. In samenwerking met relevante partijen (zoals wetenschappelijke onderzoekers en imkerorganisaties) na te gaan wat de oorzaken zijn van de uitzonderlijke hoge bijensterfte in de provincie Utrecht in de winters van 2022/2023 en 2023/2024.
2. Te verkennen wat de mogelijkheden zijn voor het doen van onderzoek naar de sterfte onder wilde bijen en andere bestuivers in de afgelopen winters, alsook de monitoring van populaties van wilde bestuivers aanzienlijk te versterken door aan te sluiten bij bestaande monitoring en initiatieven als de Nationale Bijenstrategie en Beefal;
3. Te inventariseren op welke manieren onderzoek gedaan kan worden naar de bronnen van (verboden) pesticiden en PFAS die zijn gevonden in de honing van de bijen;
4. Kosten voor initieel onderzoek te bekostigen uit middelen die gereserveerd zijn voor versterking biodiversiteit en aandachtsoorten (Uitvoeringsverordening Subsidie Biodiversiteit);
5. Bevindingen terug te koppelen aan PS en daarbij een plan van aanpak te presenteren om de hoge sterfte onder bijen en andere bestuivers zo spoedig als mogelijk terug te dringen.

Aanleiding

15 april jl verscheen een nieuwsbericht bij *EenVandaag* over de uitzonderlijke bijensterfte in onze provincie. Vorig jaar was landelijk sprake van de hoogste bijensterfte sinds 2010 (toen er vervuild suikerwater gebruikt werd). De sterfte vorig jaar in Utrecht was 1,5 tot 2 x zo hoog als de rest van Nederland. Dit jaar zijn meer dan een kwart van de volken overleden, en meer dan de helft van de imkers heeft te maken met hoge sterfte. Onderzoek van de Bee Foundation wees uit dat de bijensterfte niet alleen met klimaatverandering heeft te maken maar dat de bijen ook zeer waarschijnlijk zijn vergiftigd zijn door de pesticiden in de eigen honing.

Beoogd effect

Het zo snel mogelijk terugdringen van hoge sterfte onder bestuivers en (gehouden en wilde) bijen in onze Provincie.

Argumenten

1a. Dit is de tweede jaar op een rij dat er een dramatische bijensterfte is in onze Provincie. Uit een rondgang langs 140 imkers met 1.025 bijenvolken blijkt 56 procent een relatief hoge sterfte te hebben.

<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/grote-zorgen-over-raadselachtige-bijensterfte-bijna-een-kwart-van-de-bijenvolken-overleefde-de-winter-niet/>

1b. Vorig jaar had maar liefst 41,6 procent van de bijen het niet overleefd (ten opzichte van landelijke gemiddelde (25,6). Het was de hoogste wintersterfte sinds 2010. <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3588337/bijensterfte-in-utrecht-het-hoogst-van-alle-provincies-het-is-leeg-in-de-lucht>

2. Specifieke data voor wat betreft (wilde en gehouden) bijenpopulaties en andere bestuivers in onze provincie ontbreken momenteel; ook is er nog geen integraal onderzoek gedaan naar de oorzaak van de hoge sterfte van bestuivers vorige jaar en dit jaar, anders dan het onderzoek dat door de Bee Foundation zelf onder honingbijen is uitgevoerd. Om te weten welke maatregelen nodig zijn om deze sterfte te voorkomen, moet eerst in kaart gebracht worden wat de omvang is van de sterfte (dus ook bij wilde bestuivers) en wat de mogelijke oorzaken van die sterfte zijn.

3. Er werden 35 pesticiden gevonden in de honing, waarvan 11 middelen die dusdanig giftig zijn dat deze in Nederland zijn verboden. Bovendien is ook in sommige van de monsters PFAS aangetroffen, aldus de Bee Foundation. Informatie en data ten aanzien van mogelijke bronnen van (verboden) pesticiden en ontbreken in onze provincie.

4a. Bestuiving door honingbijen en wilde bestuivers is nodig voor 75% van onze voedselgewassen (groente en fruit) en voor 85% van onze wilde bloemen en planten. Niet alleen honingbijen vertonen hoge sterfte, ook wilde bijensoorten en andere bestuivers staan onder grote druk: van de 360 soorten wilde bijen is inmiddels 55 procent bijna of zelfs volledig uitgestorven. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/bescherming-bijen-en-andere-bestuivers>

4b. De grote sterfte onder bestuivende insecten vormt een grote bedreiging voor onze voedselzekerheid en het voortbestaan van fruit- en groentetelers. Pesticiden in de honing - waarvan nb 11 zeer giftige, verboden middelen - vormen een bedreiging voor de volksgezondheid.

4c. Het van groot belang is onze gezondheid, onze voedselzekerheid en het voortbestaan van telers veilig te stellen.

5. De kosten van initieel onderzoek zijn relatief laag (orde grootte €10.000 tot €30.000) en kunnen worden uitgevoerd in de context van bestaande samenwerkingsverbanden waar de provincie al bij is aangesloten (zoals Nationale Bijenstrategie). Middelen gereserveerd voor maatregelen ter versterking van de biodiversiteit en aandachtsoorten zijn de afgelopen jaren onderbenut gebleven (Uitvoeringverordening Subsidie Biodiversiteit); ook voor dit jaar is er €60.000 EUR tot €190.000 nog niet aan projecten gealloceerd: deze middelen kunnen nu doelmatig worden ingezet voor onderzoek naar sterfte onder bijen en andere bestuivers.